

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även bifogas som bilaga)

Organisationens namn SVA
Projekttitel Nationell övervakning genom typning av campylobacter
Sammanfattning Campylobacter är en tarmbakterie som förekommer hos många djurslag. Den smittar människor främst genom förorenat vatten eller livsmedel, framför allt kyckling. Antalet fall av campylobacterinfektion ökar under sensommarmånaderna varje år, men under några år (2014-2017) sågs även en ökning under vintrarna som till stor del kunde härledas till enskilda campylobacterstammar från inhemsk slaktkyckling. Med anledning av detta initierades år 2017 ett övervakningssamarbete mellan Folkhälsomyndigheten, Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) och Livsmedelsverket som går ut på att vid två perioder under året jämföra campylobacter från patienter och blindtarmsprover från slaktkyckling och under vissa perioder även med campylobacter från livsmedelsprover (kycklingkött). Genetiska jämförelser av bakterier (s.k. typning) är ett värdefullt verktyg som möjliggör att visa hur nära besläktade bakterier är för att därefter kunna tolka om de exempelvis kommer från samma plats eller orsakat sjukdom hos en patient. Inom det här projektet har typning använts för att avgöra hur stor andel av campylobacterisolaten som skulle kunna kopplas till sjukdom hos människor, men även för att studera spridning av campylobacter mellan flockar, gårdar och slakterier. Resultaten har använts för att informera djurägare om olika smittvägar, men också för att följa upp om de åtgärder som använts på gårdar för att minska förekomsten av campylobacter har gett effekt. Resultaten från projektet visade att samma sekvenstyper som förekom bland svensk kyckling återfanns bland patientisolat, vilket betyder att en större andel campylobacter från kyckling precis som under 2017 och 2018 kunde kopplas till sjukdom hos människor. Under 2017 och 2018 har burar och annan utrustning för transport av kycklingar till slakteri som tillämpar delslakt identifierats som en betydande smittväg mellan flockar och besättningar. Under 2018 kunde även daggamla kycklingar levererade från ett gemensamt kläckeri beskrivas som en smittväg mellan besättningar. Resultaten från det här projektet tyder på att ingen av dessa två smittvägar haft någon betydande roll under 2019.